NORAKSTS

ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lietas Nr. A420390414
Lietas arhīva Nr. AA43-0873-16/5

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2016.gada 18.maijā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnesis referents V.Poķis,
tiesneses M.Osmane un A.Šteinberga

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz VSIA „/Nosaukums/" pieteikumu par Rīgas domes 2014.gada 1.oktobra lēmuma Nr.2-30/RD-14-2407nd atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu, sakarā ar Rīgas domes apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2015.gada 14.aprīļa spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas domes (turpmāk – dome vai atbildētāja) Pašvaldības ieņēmumu pārvaldes (turpmāk – pārvalde) 2014.gada 12.februāra maksāšanas paziņojumu Nr.PIPN-14-263026-mp/14-260828-AL/5-7 (turpmāk – maksāšanas paziņojums) pieteicējai VSIA „/Nosaukums/" paziņots par nekustamā īpašuma nodokli 2014.gadam par nekustamo īpašumu /adrese/.

Ar domes pārvaldes 2014.gada 28.jūlija lēmumu Nr.PIP-14-10782-nd/5-7/14-260828-AL (turpmāk – sākotnējais lēmums) noraidīts pieteicējas iesniegumā izteiktais lūgums piešķirt nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumus 50% apmērā par 2014.gadu par/Nosaukums/ /adrese/; atcelts maksāšanas paziņojums daļā par zemes vienības /adrese/, kadastra apzīmējums /numurs/, platības daļu 3160,46 m^2, samazinot nodokli par 6835,44 *euro*; pieteicējai veikts nekustamā īpašuma nodokļa aprēķins par ēkas /adrese/ daļu, kura tiek izmantota saimnieciskajā darbībā par 2011.gada 6 mēnešiem, 2012., 2013. un 2014.gadu, kā arī aprēķināts nekustamā īpašuma nodoklis par zemes vienību, kas nepieciešama saimnieciskajā darbībā izmantotās ēkas daļas uzturēšanai, par 2013.gada 8 mēnešiem un 2014.gadu.

Ar domes 2014.gada 1.oktobra lēmumu Nr.2-30/RD-14-2407nd (turpmāk – lēmums) sākotnējais lēmums atstāts negrozīts.

[2] 2014.gada 23.oktobrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicējas pieteikums par lēmuma atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru dome apmierinātu pieteicējas lūgumu par nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumu 50% apmērā.

Pieteikumā norādīts, ka atbildētāja ir pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 9.pantu, jo, izskatot pieteicējas lūgumu par nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumiem, administratīvo aktu nav pamatojusi ar faktiem, kas nepieciešami šī lēmuma pieņemšanai un no tiem izrietošiem objektīviem un racionāliem apsvērumiem. Atbildētājai lēmums bija jāpieņem tikai attiecībā uz pieteicējas izteikto lūgumu par nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojuma piešķiršanu vai nepiešķiršanu.

Pieņemot sākotnējo lēmumu, domes pārvalde saskaņā ar Administratīvā procesa likuma $14.^1$pantu nav devusi procesa dalībniekam pienācīgu iespēju izteikt savu viedokli un iesniegt pierādījumus. Tikai dome, izskatot pieteicējas apstrīdēšanas iesniegumu, saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 61.pantu lūdza pieteicējai izteikt viedokli. Līdz ar to sākotnējais lēmums tika pieņemts aizmuguriski, bez pieteicējas brīdināšanas, ka šāda pārbaude notiks, kā arī bez attiecīgu paskaidrojumu pieņemšanas.

[3] Ar Administratīvās rajona tiesas 2015.gada 14.aprīļa spriedumu noraidīts pieteicējas pieteikums daļā par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, kā arī daļēji apmierināts pieteikums, atceļot lēmumu daļā, ar kuru pieteicējai aprēķināts nekustamā īpašuma nodoklis 1) par /Nosaukums/ēku /adrese/ par 2011.gada 6 mēnešiem (jūliju-decembri) Ls 309,48 apmērā, par 2012.gadu Ls 618,96 apmērā, par 2013.gadu Ls 513,88 apmērā un par 2014.gadu 629,86 *euro* apmērā, 2) par zemes vienību /adrese/, kas nepieciešama saimnieciskās darbības veikšanā izmantotās ēkas daļas uzturēšanai, par 2013.gada maiju, jūniju Ls 83,66 apmērā, par 2013.gada jūliju-decembri Ls 250,96 apmērā, par 2014.gadu 904,64 *euro* apmērā.

Spriedums tā pārsūdzētajā daļā pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Atbildētāja nepamatoti piemēroja likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta otrās daļas 6.punktu un secīgi

1.panta trešo daļu, jo minētā likuma 1.panta otrās daļas 20.punktā ir tieši noteikts, ka ar nekustamā īpašuma nodokli neapliek ēkas (telpu grupas), kuras pastāvīgi izmanto (..) VSIA „/Nosaukums/".

Izmantojot gramatisko tiesību normu interpretācijas metodi un ievērojot to, ka minētā norma tieši nosaka, ka VSIA „/Nosaukums/" pastāvīgi izmantotās ēkas neapliek ar nekustamā īpašuma nodokli, nav pamats attiecībā uz pieteicēju piemērot minētā likuma 1.panta otrās daļas 6.punktu, kas attiecas uz valsts nozīmes kultūras pieminekļiem, kaut arī pieteicēja ietilpst arī šajā kategorijā.

Arī veicot tiesību normu vēsturisko interpretāciju, tiesa nonāca pie tāda pat secinājuma.

[3.2] Tiesa atzina, ka atbildētāja nepamatoti ar lēmumu pieteicējai aprēķināja nekustamā īpašuma nodokli par/Nosaukums/ēkas /adrese/ daļu, kas tika iznomāta citām personām par 2011.gada 6 mēnešiem, 2012., 2013. un 2014.gadu. Turklāt konkrētajā gadījumā ņemams vērā arī pieteicējas pārstāvja tiesas sēdē norādītais, ka lielākā daļa līgumu par telpu nomu tiek īstenota tādā veidā, ka konkrētā telpas daļa tiek izmantota kā tirdzniecības vieta tikai /Nosaukums/ izrāžu laikā, nevis patstāvīgi.

[3.3] Tiesa atzina, ka lēmums ir atceļams daļā par aprēķināto nekustamā īpašuma nodokli par zemes vienību par 2013.gada maiju, jūniju Ls 83,66 apmērā un par 2013.gada jūliju-decembri Ls 250,96 apmērā.

Pieteicējai par 2014.gadu aprēķināts nekustamā īpašuma nodoklis par nekustamā īpašuma /adrese/, kadastra Nr./numurs/ sastāvā ietilpstošo zemes vienību, kadastra apzīmējums /numurs/, platība 3807 m^2, 1% apmērā no kadastrālās vērtības 823378 *euro* – proti 8233,78 *euro*, ar lēmumu nekustamā īpašuma nodoklis samazināts par 6835,44 *euro*. Tā kā nodoklis par 2014.gadu bija nosakāms 493,70 *euro* apmērā, ar lēmumu par 2014.gadu aprēķinātais nekustamā īpašuma nodoklis ir atceļams daļā par 904,64 *euro*.

[4] Par Administratīvās rajona tiesas 2015.gada 14.aprīļa spriedumu daļā, ar kuru apmierināts pieteicējas pieteikums daļā, dome iesniedza apelācijas sūdzību, kas pamatota ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[4.1] Tiesa kļūdaini un tiesību normām neatbilstoši spriedumā apgalvojusi, ka attiecībā uz pieteicēju nav pamata piemērot likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta otrās daļas 6.punktu, kas attiecas uz valsts nozīmes kultūras pieminekļiem, kaut arī pieteicēja ietilpst arī šajā kategorijā un jāpiemēro minētā likuma 1.panta otrās daļas 20.punkts.

[4.2] Atbilstoši noteikumu Nr.495 12.punktam /Nosaukums/ ēkas /adrese/ pastāvīga izmantošana VSIA „/Nosaukums/" vajadzībām ir uzskatāma par tā izmantošanu kultūras vajadzībām, nevis saimniecisko darbību. No minētā izriet, ka /Nosaukums/, kadastra apzīmējums /numurs/, saimnieciskajā darbībā neizmantotajai platībai (t.i., tā platības daļa, kuru izmanto tieši VSIA „/Nosaukums/" kultūras vajadzībām) un tai piekritīgai zemei pamatoti tika piemērots nekustamā īpašuma nodokļa atbrīvojums atbilstoši likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta otrās daļas 6.punkta noteikumiem, savukārt nodoklis aprēķināts par iznomātajām platībām un tām piekritīgo zemi. Savukārt /Nosaukums/, kadastra apzīmējums /numurs/, iznomātā platība, kuru izmanto nomnieki (tātad tā nav atzīstama par tādu, kuru pastāvīgi izmanto VSIA „/Nosaukums/"), un tai piekritīga zemes platība ir apliekama ar nekustamā īpašuma nodokli.

[4.3] Tiesa nav ņēmusi vērā, ka atbilstoši likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta otrās daļas 20.punkta noteikumiem ar nekustamā īpašuma nodokli nav apliekamas tikai ēkas. Par saimnieciskajā darbībā neizmantoto /Nosaukums/ platības daļu un tai piekritīgu zemi piemērojams likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta otrās daļas 6.punktā noteiktais atbrīvojums no nekustamā īpašuma nodokļa.

[4.4] Tiesa nepamatoti secināja, ka uz nekustamajiem īpašumiem, kuriem piemērojams atbrīvojums no nekustamā īpašuma nodokļa, pamatojoties uz likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta otrās daļas 20.punktu, nav attiecināms saimnieciskās darbības veikšanas kritērijs. Minētā tiesību norma paredz, ka atbrīvojumu piemēro, ja konkrēts subjekts pastāvīgi izmanto nekustamā īpašuma nodokļa objektu. Atbilstoši pieteicējas sniegtajai informācijai, noteiktās /Nosaukums/ platības daļas tiek iznomātas un šīs platības izmanto norādītie nomnieki saimnieciskās darbības veikšanai. Ievērojot minēto, attiecībā uz iznomātajām platībām nav iespējams piemērot likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta otrās daļas 20.punktu, jo neizpildās otrs normā paredzētais priekšnoteikums – pastāvīgā izmantošana.

[5] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmo daļu lieta tiek izskatīta rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[6] Novērtējusi lietā esošos pierādījumus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicējas pieteikums daļā par nekustamā īpašuma nodokli, kas aprēķināts par ēkas un zemes daļu /adrese/, kas iznomāta citām personām, ir noraidāms.

[7] Pieteicēja nav pārsūdzējusi pirmās instances tiesas spriedumu. Līdz ar to spēkā stājies ir pirmās instances tiesas spriedums daļā, ar kuru ir noraidīts pieteikums daļā. Savukārt atbildētāja ir pārsūdzējusi tiesas spriedumu daļā, ar kuru atcelts lēmums par pieteicējas veiktā nekustamā īpašuma nodokļa aprēķinu par ēku /adrese/ par 2011.gada 6 mēnešiem Ls 309,48 apmērā, par 2012.gadu Ls 618,96 apmērā, par 2013.gadu 513,88 apmērā un 2014.gadu 629,86 *euro* apmērā un nekustamā īpašuma nodokļa aprēķinu par zemes vienību /adrese/ par 2013.gada maiju, jūniju Ls 83,66 apmērā, par 2013.gada jūliju-decembri Ls 250,96 apmērā, par 2014.gadu 904,64 *euro* apmērā. Iepriekš norādītās summas ir aprēķinātas par/Nosaukums/ ēkas daļu, kas tiek iznomāta citām personām, un tai proporcionāli aprēķināto zemes daļu. Līdz ar to apelācijas kārtībā ir pārbaudāma šī lēmuma daļa.

[8] Likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta otrās daļas 20.punkts nosaka, ka ar nekustamā īpašuma nodokli

neapliek ēkas (telpu grupas), kuras pastāvīgi izmanto [..] VSIA „/Nosaukums/". Šī tiesību norma ir attiecināma uz ēkām, tādēļ tā tiek piemērota, vērtējot nodokļa aprēķinu daļā par ēkām.

Pieteicējai ir veikts nekustamā īpašuma nodokļa aprēķins tikai par to ēkas daļu, kas tiek iznomāta nomniekiem saimnieciskās darbības veikšanai. Tādējādi par lielāko ēkas daļu nekustamā īpašuma nodokļa aprēķins nav veikts.

Apgabaltiesas vērtējumā nekustamā īpašuma nodokļa aprēķins par iznomātajām telpām ir veikts pamatoti, jo neizpildās likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta otrās daļas 20.punktā noteiktais kritērijs, ka VSIA „/Nosaukums/" šīs telpas „pastāvīgi izmanto" savu pamatfunkciju realizācijai. Īpašuma izmantošana kultūras vajadzībām nav uzskatāma par saimniecisko darbību, tas izriet no likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta otrās daļas 20.punkta.

Telpu nodošana nomā citām personām nozīmē to, ka telpas pamatā tiek izmantotas nomnieku vajadzībām. Tādējādi telpas tiešā veidā netiek izmantotas kultūras vajadzībām. Līdz ar to šajā daļā nekustamā īpašuma nodokļa aprēķins ir pamatots.

[9] Likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta otrās daļas 6.punkts paredz, ka ar nekustamā īpašuma nodokli neapliek valsts aizsargājamo nekustamo kultūras pieminekli, *kā arī zemi tā uzturēšanai*, izņemot saimnieciskajā darbībā izmantotu nekustamo īpašumu, kā arī nekustamo īpašumu, kas netiek uzturēts atbilstoši kultūras pieminekļu aizsardzības prasībām.

Ar lēmumu ir atcelts nekustamā īpašuma nodokļa aprēķins par nekustamā īpašuma /adrese/ sastāvā ietilpstošā zemes gabala platības daļu 3160,46 m^2, samazinot nodokli par 6835,44 *euro*. Tādējādi secināms, ka atbildētāja ir piemērojusi likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta otrās daļas 6.punktu, atceļot iepriekš pieņemto nekustamā īpašuma nodokļa paziņojumu daļā.

[10] Apgabaltiesas vērtējumā likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta otrās daļas 6.punkts tieši paredz to, ka šo normu nepiemēro gadījumā, ja tiek veikta saimnieciskā darbība. Apgabaltiesas vērtējumā iepriekš minētā tiesību norma kopsakarībā ar likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta otrās daļas 20.punktu nozīmē to, ka ar saimniecisko darbību nav saprotama objekta izmantošana kultūras vajadzībām. Savukārt cita veida darbība ir atzīstama par saimniecisko darbību.

Likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta trešā daļa nosaka, ka gadījumā, ja šā panta otrās daļas 6.punktā minētais nekustamais īpašums daļēji tiek izmantots saimnieciskajā darbībā vai iznomāts, ar nodokli apliekama attiecīgā nekustamā īpašuma daļa. Līdz ar to arī šajā tiesību normā tiek norādīts, ka saimnieciskās darbības veikšana ir šķērslis piemērot atbrīvojumu no nekustamā īpašuma nodokļa samaksas, turklāt nodokļa aprēķins ir veicams proporcionāli, ievērojot to, kādā apmērā īpašums tiek izmantots saimnieciskajā darbībā.

Līdz ar to apgabaltiesa atzīst par pamatotu lēmumā norādīto, ka zemes daļai, kas proporcionāli aprēķināta, ņemot vērā iznomāto telpu platību, netiek piemērots likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta otrās daļas 6.punkts.

[11] Likuma „Par nodokļiem un nodevām" 23.panta otrā daļa paredz, ka nodokļu administrācija papildus aprēķina nodokļus saskaņā ar konkrēto nodokļu likumiem, ja, nosakot nodokļu maksājumu apmēru, ir pārkāpti likumi, Ministru kabineta noteikumi vai vietējo pašvaldību saistošie noteikumi (..) triju gadu laikā pēc likumā noteiktā maksāšanas termiņa.

Apgabaltiesa konstatē, ka atbildētāja ir ievērojusi iepriekš minēto triju gadu termiņu, līdz ar to pieteicējas arguments, ka pašvaldība pārskatījusi iepriekš pieņemtos maksājumus, nav pamatots. Papildus norādāms, ka pārskatīšanas iemesls ir tas, ka pašvaldības rīcībā nebija informācijas par telpu iznomāšanu citām juridiskajām personām. Šāda informācija objektīvi bija pieteicējas rīcībā, bet tā nebija savlaicīgi iesniegta nodokļu aprēķina veikšanai. Līdz ar to iemesli nodokļu pārrēķinam ir saistāmi ar pieteicējas rīcību.

[12] Pirmās instances tiesas spriedums tā pārsūdzētajā daļā nav pamatots.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

Noraidīt VSIA „/Nosaukums/" pieteikumu par Rīgas domes 2014.gada 1.oktobra lēmuma Nr.2-30/RD-14-2407nd daļā par nekustamā īpašuma nodokļa aprēķinu par ēku /adrese/ par 2011.gada 6 mēnešiem Ls 309,48 apmērā, par 2012.gadu Ls 618,96 apmērā, par 2013.gadu 513,88 apmērā un par 2014.gadu 629,86 *euro* apmērā un nekustamā īpašuma nodokļa aprēķinu par zemes vienību /adrese/ par 2013.gada maiju, jūniju Ls 83,66 apmērā, par 2013.gada jūliju-decembri Ls 250,96 apmērā, par 2014.gadu 904,64 *euro* apmērā atcelšanu.

Spriedumu viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

V.Poķis

Tiesnesis referents *(paraksts)*

M.Osmane

Tiesneses *(paraksts)*

(paraksts) A.Šteinberga

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās apgabaltiesas tiesnesis V.Poķis
Rīgā 2016.gada 18.maijā